

กสทช.ป้องกันอาชญากรรมออนไลน์

● ผลักดันกฎหมายดิจิทัลทันสมัย สกัดซิมผี-บัญชีม้า

กสทช. ตีวงเข้มเพิ่มศักยภาพการป้องกันอาชญากรรมออนไลน์ ออกกฎเหล็กใหม่ ผู้ประกอบการมือถือรับผิดชอบหากไม่ป้องกันซิมผี-บัญชีม้า ดันกฎหมายดิจิทัลทันสมัย สกัดภัยไซเบอร์

พล.ต.อ.ณัฐพร เพระาสุนทร กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เปิดเผยว่า ในช่วงที่ผ่านมา สำนักงาน กสทช. ได้มีการปรับปรุงประกาศและกฎระเบียบหลายฉบับ โดยเฉพาะ 8 มาตรการสำคัญที่ออกตาม พ.ร.ก. มาตรการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่ 2568 ให้ผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ร่วมรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเหยื่อ หากไม่ดำเนินการตามมาตรการป้องกันตามที่ กสทช. กำหนด ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วนั้น เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการอยู่ตลอดเวลา

โดยล่าสุด พบว่ากลุ่มมิจฉาชีพได้มีการนำทะเบียนนิติบุคคลมาจดทะเบียนซิมผี และเปิดบัญชีม้า หลอกประชาชน ทำให้การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่มีความซับซ้อนมากกว่าเดิม รวมทั้งการใช้ AI ในการหลอกลวงทำให้เหยื่อหลงเชื่อง่ายขึ้น เป็นต้น

พล.ต.อ.ณัฐพร เพระาสุนทร

โดยการอบรมครั้งนี้ มุ่งเน้นในการพัฒนาขีดความสามารถผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ ในการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ และ มาตรการสำคัญที่กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ใช้งานทั่วไป

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนกฎหมายในส่วนที่ กสทช. รับผิดชอบนั้น สำหรับปีถัดไปให้สำนักงาน กสทช. ปรับปรุงและพัฒนา กฎหมายให้ทันสมัย สอดรับกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งกฎหมายที่ทันสมัยจะช่วยให้เทคโนโลยีจะช่วยป้องกันปราบปราม

อาชญากรรมออนไลน์ ที่เป็นภัยร้ายของสังคมในขณะนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เกิดการส่งเสริมธุรกิจแก่ผู้ประกอบการไทยที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันในกิจการสื่อสารได้อย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันไม่ให้นำเอาใบอนุญาตประกอบกิจการไปแสวงหาผลประโยชน์อื่นที่มีขอบข่ายกฎหมาย

รวมถึง ปรับปรุงบทลงโทษให้สอดคล้องกับความเสียหายหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม เนื่องจากกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มุ่งเน้นการลงโทษเฉพาะมิติของการลักลอบประกอบกิจการแต่ยังขาดมิติของการนำบริการไปก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ อาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือการฟอกเงิน เป็นต้น เมื่อบทลงโทษไม่ได้สัดส่วนผู้กระทำผิดย่อมไม่เกรงกลัว ปัจจัยเหล่านี้ทำให้สำนักงาน กสทช. ต้องมองไปข้างหน้า ทั้งในส่วนการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นไปที่กลุ่มอาชญากร โดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ใช้งานปกติ ■

เชื้ออุนทิน-ตร.-แบงก์ชาติ การปราบโจรไซเบอร์-บัญชีม้าได้ แนะนำกองทุนช่วยเหลือ-รู้ระบบใหม่ 'สอท.' ฟื้นเงินผู้เสียหายเพิ่มขึ้น 30%

ผลโพลเผยประชาชนเชื่อ “รัฐบาลนายกฯ หนู” แก้ปัญหาบัญชีม้าได้ มองอายัดบัญชีช่วยแก้ปัญหา แต่ต้องปรับระบบไม่กระทบคนบริสุทธิ์ ขอตั้งกองทุนเยียวยาผู้เสียหายจากอาชญากรรมไซเบอร์ ทางด้าน ผบก.สอท.1 เผยหลัง พ.ร.ก.ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี มีผลบังคับใช้

◆อ่านต่อหน้า 14

โจรไซเบอร์ □ **ต่อจากหน้า 1**
เจ้าหน้าที่อายัดบัญชีมิจฉาชีพได้ทันที สถิติคืนเงินผู้เสียหายเพิ่มจาก 1% เป็นกว่า 30% พร้อมเพิ่มฟังก์ชันให้ประชาชนตรวจสอบสถานะบัญชีของตนได้

เมื่อวันที่ 21 ก.ย. พล.ต.ต.ศิริวัฒน์ ดีพอ ผบก.สอท.1 เปิดเผยถึงมาตรการอายัดบัญชีธนาคารที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ภายหลังจากมีเสียงสะท้อนว่า ประชาชนผู้บริสุทธิ์ได้รับผลกระทบจากการสกัดกั้นบัญชีม้า โดยย้ำว่า ดำรงเป็นเพียง “ปลายทาง” ในการดำเนินคดี ขณะที่การออกมาตรการจริงเป็นความร่วมมือของหลายหน่วยงาน ทั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอีเอส), กสทช., ธนาคารแห่งประเทศไทย, สมาคมธนาคารไทย และสำนักงาน ปปง.

พล.ต.ต.ศิริวัฒน์ ระบุว่า เดิมการอายัดบัญชีทำได้เพียง 1% ของมูลค่าความเสียหาย แต่หลัง พ.ร.ก.มาตรการป้องกัน

และปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนมีนาคม 2568 ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถอายัดบัญชีได้ทันที เมื่อมีผู้เสียหายแจ้งความ ส่งผลให้สถิติการอายัดเงินเพิ่มขึ้นจาก 1% เป็น 10% และปัจจุบันขยับเป็นกว่า 30% ผ่านมาตรการ “MONEY CASH BACK” ที่ธนาคารตรวจพบธุรกรรมเสี่ยง ก่อนเร่งอายัดเงินไว้และประสานตำรวจตรวจสอบ หากพบว่าเป็นบัญชีม้า เงินก็สามารถคืนผู้เสียหายได้

ทั้งนี้ ธปท. ได้เพิ่มการจำแนกบัญชีม้าจาก 3 ระดับเป็น 5 ระดับ โดยแม้ยังไม่มีการร้องทุกข์ แต่หากพบธุรกรรมผิดปกติ ธนาคารสามารถอายัดบัญชีชั่วคราวและแจ้งตำรวจทันที ซึ่งช่วยหยุดยั้งความเสียหายได้รวดเร็วขึ้น

อย่างไรก็ดี มาตรการเข้มงวดดังกล่าวทำให้ประชาชนบางคนที่เป็นผู้บริสุทธิ์ได้รับผลกระทบจากการถูกอายัดบัญชี พล.ต.ต.ศิริวัฒน์ กล่าวไว้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เรียกประชุมเมื่อวันที่

16 ก.ย. เพื่อหาทางออก โดยมีข้อสรุปให้ปลดอายัดบัญชีผู้บริสุทธิ์ภายใน 4 ชั่วโมง หลังได้รับการร้องขอ ซึ่งสอดคล้องกับท่าทีของกระทรวงดีอีเอสและธนาคารแห่งประเทศไทย

ขณะเดียวกัน ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (สปอศ.ตร.) ยังได้เพิ่มฟังก์ชันในระบบ Thai Police Online (TPO) ให้ประชาชนตรวจสอบสถานะบัญชีของตนได้ เพียงใช้ข้อมูล 5 อย่าง ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล, เลขบัตรประชาชน 13 หลัก, ชื่อบัญชี, เลขบัญชีธนาคาร และหมายเลขโทรศัพท์ เพื่อเช็กว่าบัญชีถูกอายัดด้วยเหตุใดและอยู่ในประเภทใด พร้อมให้ร้อยเวรประสานปลดล็อกได้ทันที

สำหรับอนาคตเรื่องการเปิดบัญชีใหม่ ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลจะถูกปรับให้เข้มงวดยิ่งขึ้น โดยอาจต้องแสดงตนต่อหน้าเจ้าหน้าที่และยืนยันตัวตนด้วยบัตรประชาชน เพื่อปิดช่องโหว่ที่มิจฉาชีพใช้เปิดบัญชีออนไลน์ง่ายเกินไป พล.ต.ต.ศิริวัฒน์ กล่าวทิ้งท้ายว่า “ความสะดวกกับความปลอดภัยสวนทางกัน แต่ยิ่งเราสร้างความลำบากให้มิจฉาชีพมากเท่าไร สุดท้ายสังคมก็จะได้ประโยชน์”

ขณะที่สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็น

ประชาชนเรื่อง “หัวอกประชาชนกับบัญชีม้า” กลุ่มตัวอย่าง 1,154 คนสำรวจระหว่างวันที่ 16-19 ก.ย. พบว่า ประชาชน 38.30% กังวลมากกว่าจะถูกอายัดบัญชี โดยไม่รู้ตัว 36.57% ก่อนข้างกังวล และ 25.13% ไม่กังวลเลย ทั้งนี้หลังมีข่าวบัญชีม้าประชาชนมีการปรับพฤติกรรมตัวเองโดยตรวจสอบธุรกรรมบ่อยขึ้น 57.89% เลือกใช้บริการโอน/จ่ายผ่านช่องทางที่มั่นใจว่าปลอดภัย 41.94% หลีกเลี่ยงการโอนเงินให้บุคคลที่ไม่รู้จักหรือน่าสนใจ 37.95% ถอนเงินสดมาใช้มากขึ้น 33.28% และกระจายเงินไว้หลายบัญชี 22.18%

เมื่อถามว่าประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อธนาคารและหน่วยงานรัฐในการปกป้องผู้บริโภคจากผลกระทบบัญชีม้ามากน้อยเพียงใด พบว่าประชาชนมีความเชื่อมั่น 61.87% ไม่ค่อยเชื่อมั่น 38.13% สำหรับข่าวบัญชีม้าในช่วงนี้ ประชาชนได้ขยับหรือข้อคิดอะไรบ้างนั้น พบว่าประชาชนมีการติดตามข่าวสารต่อเนื่อง และตรวจสอบธุรกรรมของตนเองบ่อยขึ้น 66.98% ระวังไม่หลงเชื่อคนแปลกหน้าที่ติดต่อมาขอใช้บัญชี 56.41% ไม่ให้ใครยืมบัญชีหรือข้อมูลส่วนตัว 55.03% กระจายความเสี่ยงเช่นมีหลายบัญชีมีเงินสดสำรอง 35.44% และอยากให้ภาครัฐ/ธนาคารสื่อสารข้อมูลและขั้นตอนให้ชัดเจนกว่านี้ 32.67% ส่วนประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรีในการที่จะเข้ามาแก้ปัญหาบัญชีม้ามากน้อยเพียงใดนั้นพบว่าประชาชน 64.04% มีความเชื่อมั่น และ 35.96% ไม่ค่อยเชื่อมั่น

ทางด้าน ผศ.ดร.นพดล กรรณิกา ผู้ก่อตั้งสำนักวิจัยซูเปอร์โพล มูลนิธิสถาบันวิจัยความสุขชุมชนและความเป็นผู้นำ และศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ ด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ เปิดเผยรายงานผลสำรวจเรื่อง “เสียงของเหยื่อมิฉฉาซีฟต่อมาตรการเข้มอายัดบัญชีม้า” กลุ่มตัวอย่าง 1,030 คน สำรวจระหว่างวันที่ 18-20 ก.ย. พบว่าประชาชน 95.2%

รับรู้ปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์และมิฉฉาซีฟ มากถึงมากที่สุด 3.1% รับรู้บ้าง และ 1.7% รับรู้น้อยหรือไม่รู้เรื่องเลย เมื่อถามถึงมาตรการอายัดบัญชีพบว่าประชาชน 83.6% เชื่อว่าการอายัดบัญชีม้าสามารถลดปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์และมิฉฉาซีฟได้จริง 75.9% ระบุว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือธนาคารพาณิชย์ ควรพัฒนาเทคโนโลยีตรวจสอบอัจฉริยะที่รวดเร็วและแม่นยำ เพื่อไม่ให้กระทบต่อประชาชนผู้บริโภค และ 71.5% เห็นว่าต้องดำเนินมาตรการนี้ต่อเนื่อง แต่ต้องปรับปรุงวิธีการเพื่อสร้างความเป็นธรรม ทั้งนี้ประชาชน 63.2% มองว่าวิกฤติการอายัดบัญชีที่ส่งผลต่อผู้บริโภคสามารถพลิกเป็นโอกาสในการยกระดับความเชื่อมั่นต่อระบบการเงินของประเทศ ส่วน 27.4% เห็นว่าจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่องแม้จะมีผลกระทบ และ 1.1% ไม่เห็นด้วยกับมาตรการอายัดบัญชีม้าอย่างเด็ดขาด ที่น่าสนใจ ในด้านความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อหน่วยงานหลักในการปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์ พบว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับความเชื่อมั่น 62.3% ธนาคารแห่งประเทศไทย 58.9% และธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ 51.3%

ผลการสำรวจยังชี้ให้เห็นถึงภาพจำเชิงบวกต่อผลงานของนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี ที่เคยดำเนินมาตรการตัดไฟฟ้าแก๊งคอลเซ็นเตอร์ได้สำเร็จ โดย 80.5% ยังจำความสำเร็จนี้ได้ชัดเจน 92.7% หวังว่ารัฐบาลจะเร่งรัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อคืนเงินให้แก่เหยื่อโดยเร็ว 78.5% ต้องการให้รัฐบาลสานต่อมาตรการที่จับต้องได้ ปิดเส้นทางการสื่อสารและการเงินของมิฉฉาซีฟตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง 74.6% คาดหวังให้รัฐบาลยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนเพื่อจัดการแก๊งข้ามชาติ และ 73.4% ต้องการให้รัฐบาลลงทุนด้านงบประมาณ ระบบฐานข้อมูล และเทคโนโลยีตรวจสอบแบบเรียลไทม์ที่เชื่อม

โยงตำรวจ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างเป็นระบบ

ผศ.ดร.นพดล กล่าวอีกว่า ประชาชนยังมีความหวังและเรียกร้องต่อรัฐบาล โดยเฉพาะ นายอนุทิน ในการเร่งรัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ธนาคารพาณิชย์ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดำเนินการคืนเงินที่ถูกอายัดให้แก่ผู้บริโภคโดยเร็วที่สุด หลายรายย้ำว่าทุกวันนี้คือความเดือดร้อน เพราะไม่สามารถเข้าถึงเงินในบัญชีที่เป็นของตนเองได้ รวมถึงเรียกร้องให้รัฐบาลจัดตั้งระบบคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่มีประสิทธิภาพ ไม่ให้ขั้นตอนปลดล็อกซับซ้อน ใช้เวลายาวนานเกินไป เพิ่มช่องทางสื่อสารและศูนย์ช่วยเหลือที่เข้าถึงได้จริง และขอให้มีการเยียวยาผู้เสียหายจากอาชญากรรมไซเบอร์ที่สามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนฉุกเฉินได้

“ในระยะเวลา 4 เดือนนี้มีอะไรเป็นชิ้นเป็นอันจับต้องได้ หากรัฐบาลนายอนุทิน สามารถใช้วิกฤติครั้งนี้เป็นโอกาสต่อยอดความสำเร็จในอดีตช่วงที่เป็นรมว.มหาดไทย นายกรัฐมนตรีระบบการเงินและความปลอดภัยทางไซเบอร์ของประเทศ จะไม่เพียงช่วยฟื้นความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจไทย แต่ยังเป็นก้าวสำคัญสู่การสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนให้แก่ประชาชนทุกคนในสังคมมีความสุข” ผศ.ดร.นพดล กล่าว.

ความอลหม่านที่เกิดขึ้นบนโซเชียลมีเดีย จนถูกสื่อมวลชนกระแสหลักจับมายาย ผลต่อ กรณีที่ประชาชนจำนวนหนึ่ง รวมทั้งพ่อค้า-แม่ขาย เปิดเผยความเดือดร้อน จากการถูกระงับไปจนถึงอายัดบัญชีธนาคาร รวมทั้งธุรกรรมการเงินโดยไม่ทราบสาเหตุ และที่นำไป นำไปสู่การไม่รับชำระเงินผ่านโมบายแบงก์กิ้งของร้านค้าจำนวนไม่น้อย เพราะเกรงว่าจะนำเงินออกมาจากบัญชีไม่ได้ เลยเถิดไปถึงขั้นแหกกันไปถอนเงินจาก ธนาคารนั้น

แม้จะบรรเทาเบาบางลง ด้วยความรู้ความเข้าใจที่มากขึ้น ถึงเหตุและผลต่อสิ่ง ที่ได้เกิดขึ้น อันเป็นไปตาม พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทาง เทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 13 เม.ย.2568 มีเป้าหมายสำคัญเพื่อหยุดยั้งเส้นทางเงินที่ได้มาจากการหลอกลวงประชาชนให้ได้มากที่สุด เพื่อนำเงินกลับคืนสู่เจ้าของ

ปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีกลายเป็นปัญหาในระดับชาติตลอดช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มีคนไทยจำนวนมากที่ถูกหลอกลวงผ่านแก๊งคอลเซ็นเตอร์แพลตฟอร์ม ออนไลน์ต่าง ๆ นานา ข้อมูลสะสมตั้งแต่ 1 มี.ค.2565-31 ส.ค.2568 จากสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ มีผู้แจ้งความแล้วทั้งสิ้นประมาณ 1 ล้านราย มูลค่าความเสียหาย กว่า 98,000 ล้านบาท

ขณะที่เดียวกันจากการแก้กฎหมายให้รัดกุมเท่าทัน รวมทั้งบังคับใช้อย่างเคร่งครัด มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้สามารถปิดบัญชีม้าหรือบัญชีที่ถูกใช้เป็นเส้นทางเงิน สกปรกไปแล้ว 2.8 ล้านบัญชีซึ่งมีส่วนทำให้ความเสียหายของเหยื่อที่ถูกหลอกโอนเงิน ให้มีฉาชีพลดลงจาก 8,950 ล้านบาท ในไตรมาส 2 ของปี 2567 เป็น 5,651 ล้านบาท ในไตรมาส 2 ของปี 2568

กระนั้นมาตรการที่เห็นผลไม่เพียงทำหน้าที่ของมันอย่างแข็งขัน แต่กลับไป

กระทบกับผู้คนบางส่วนที่อาจไม่เกี่ยวข้องกับแก๊งอาชญากรทางเทคโนโลยีเลย
แม้แต่น้อย

ข้อมูลจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) ตั้งแต่เวลา 00.01 น. ของวันที่ 14 ก.ย.-เวลา 15.00 น. ของวันที่ 19 ก.ย.2568 ยืนยันตัวเลขสายที่โทร.เข้ามาร้องเรียนเรื่องการถูกระงับธุรกรรมธนาคารชั่วคราวและเมื่อตรวจสอบเส้นทางเงิน พบไม่เกี่ยวข้องกับแก๊งอาชญากรทางเทคโนโลยี ทำให้ได้รับการเพิกถอนการระงับธุรกรรมมี 336 สาย คิดเป็น 3.3% ของสายที่โทร.เข้ามา 10,157 สาย โดยมีสายไม่ยอมให้ข้อมูลเพื่อการตรวจสอบในรายละเอียด 6,010 สาย หรือ 59.17% ขณะที่สายให้ข้อมูลเพื่อหวังให้มีการเพิกถอน แต่เพิกถอนให้ไม่ได้ เนื่องจากเส้นทางเงินบ่งชี้เกี่ยวข้องกับบัญชีม้าและแก๊งอาชญากรไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง มีจำนวน 4,147 สาย หรือ 40.83%

แม้ตัวเลขของผู้เดือดร้อนที่พิสูจน์ตัวเองได้ว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการผิดกฎหมาย จะอยู่ในสัดส่วนที่น้อยมากระดับ 3% แต่สุจริตชนที่ได้รับผลกระทบต่อมาตรการนี้ จำเป็นต้องได้รับการบรรเทาและแก้ไขปัญหาลงตัวอย่างรวดเร็วเช่นกัน

ย้อนกลับไปในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา อาชญากรทางเทคโนโลยีทวีความร้ายกาจขึ้นเรื่อยๆ อาศัยความนิยมในโซเชียลมีเดีย โหมบายเบงกิ้งในประเทศไทย เพราะความสะดวกสบายมีค่าใช้จ่ายที่ตามมาเสมอ

ความเสียหายสะสมที่เกิดกับประชาชนเกือบ 100,000 ล้านบาท คือปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลต้องเร่งแก้ไข นำไปสู่การออก พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 มีผลบังคับใช้วันที่ 17 มี.ค.2566 มีสาระสำคัญ คือการระงับการทำธุรกรรมเมื่อได้รับแจ้งจากผู้เสียหาย, การเพิ่มบทลงโทษ สำหรับความผิดที่เกี่ยวข้องกับบัญชีม้าและซิมม้า และการกำหนดให้หน่วยงานสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีระหว่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. สั่งให้มีการจัดระเบียบลงทะเบียนซิมมือถือใหม่ทั้งหมด เพื่อสกัดซิมม้าที่ใช้โทร.หลอกประชาชน, รีเซ็ตระบบลงทะเบียนผู้ส่งเอสเอ็มเอส, ห้ามส่งลิงก์แนบเอสเอ็มเอส ขณะที่กระทรวงดีอีได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ (AOC 1441) เป็นศูนย์กลางรับแจ้งเหตุแบบครบวงจร

ส่วนสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้สั่งการให้ยกระดับความปลอดภัยของโหมบายแอปพลิเคชัน เช่น ต้องแจ้งเตือนผู้ใช้บริการก่อนทำธุรกรรมทุกครั้ง, กำหนดเพดานวงเงินถอน/โอนสูงสุดต่อวัน ให้เหมาะสมตามระดับความเสี่ยงของเจ้าของบัญชีกลุ่มผู้ใช้บริการแต่ละประเภท

บังคับใช้ไปได้ปีเศษ ปัญหาภัยการเงินและการถูกหลอกลวงของประชาชนยังไม่ลดลง ในทางตรงกันข้าม การต่อเส้นเงินของมิจอาชีพมีความยากลำบากขึ้น เมื่อเส้นเงินถูกส่งต่อไปยังบัญชีที่เป็นสินทรัพย์ดิจิทัล, อี-มันนี่, คริปโตเคอเรนซี เงินหายออกนอกประเทศไปอย่างไร้ร่องรอย

อธิบายวิธีต่อเส้นเงินที่มิจอาชีพหลอกลวงผู้เสียหายได้ว่า ตามสถิติพบแม้จะมีการเปิดให้แจ้งความออนไลน์ได้แล้วแต่เวลาเฉลี่ยจากการโอนเงินไปครั้งสุดท้าย จนถึงเวลาที่ผู้เสียหายจะมาแจ้งความกินเวลาประมาณ 18 ชั่วโมง ขณะที่บัญชีม้าแถวแรกใช้เวลา

โอนเงินเพียง 2 นาที และยังพบว่าจากผู้โดนหลอก 100% มีเพียง 10% เท่านั้นที่มาแจ้งความ อีก 10% แจ้งธนาคารแต่ไม่แจ้งความ ส่วนที่เหลือ 80% ไม่ทำอะไรเลย

แต่กฎหมายที่เข้มแข็งขึ้นทำให้พฤติกรรมของอาชญากรเปลี่ยนไป ช่วงกลางปี 2567 พบว่าบัญชีม้าแถวที่ 1 มีอายุลดลงจากเดิม จากที่เก็บเงินที่หลอกลงไว้ประมาณ 3 วัน เหลือประมาณ 10 ชั่วโมง เพราะกฎหมายตามไล่ล่า โดยบัญชีม้าเปลี่ยนพฤติกรรม แยกเงินเป็นจำนวนย่อยๆ แทนการ โอนเงินทั้งก้อนที่หลอกมาได้ พบวิธีการตั้งแต่โอนเงินให้เหยื่อแล้วขอให้โอนเงินกลับ, ดอนเงินผ่านคูเอทีเอ็ม บางสาขาและนำเงินบางส่วนไปซื้อสินค้าเพื่อให้ตามต่อเส้นเงินบัญชีม้าได้ยากขึ้น สร้างความสับสนมากขึ้น ดึงประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง

กระทรวงดีอีจึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568 ทำให้ผู้เสียหายได้รับการช่วยเหลือติดตามเส้นทางเพื่อนำเงินมาคืนได้เร็วขึ้น, กำหนดให้หน่วยงานเอกชน ทั้งค่ายมือถือ ธนาคาร โฆษณามีเดีย มีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น หากพบไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ตีพอ

พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 เม.ย.2568 มุ่งเน้น 5 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ 1.การเชื่อมโยงข้อมูล โดยเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบ Central Fraud Registry (CFR) และระบบอื่นที่สามารถแลกเปลี่ยนเลขที่กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้ประกอบธุรกิจเพื่อรองรับการอายัด เพิกถอนบัญชี เลขที่กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัล การใช้บริการโทรคมนาคมและการจัดการข้อมูล 2.การกำหนดมาตรฐาน หรือมาตรการเพื่อการป้องกัน 3.การสั่งระงับการแพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมายออกจากระบบ กรณีไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล 4.การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ สปอท. เพื่อยกระดับการทำงาน 5.การคืนเงินผู้เสียหาย โดยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)

หลัง พ.ร.ก.ฉบับที่ 2 บังคับใช้มาตั้งแต่เดือน เม.ย.2568 ประกอบกับการยกระดับมาตรการจัดการบัญชีม้าเพิ่มเติมและผลักดันแนวทางการร่วมรับผิดชอบของสปท. จากระดับบัญชีเป็นระดับบุคคล ซึ่งหมายถึงการอายัดทุกบัญชีของบุคคลที่เข้าข่ายบัญชีม้า ไม่ใช่อายัดเฉพาะบัญชีม้าเท่านั้น เริ่มในช่วงปลายเดือน ม.ค.2568 ช่วยให้มีบัญชีม้าถูกระงับเป็นจำนวนมากและเปิดใหม่ได้ยากขึ้น

พ.ร.ก. ใหม่กำหนดให้เมื่อธนาคารได้รับแจ้งจากผู้เสียหายว่ามีการทำธุรกรรมโดยบัญชีแบงก์ที่เข้าข่ายเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้ธนาคารระงับการทำธุรกรรมนั้นไว้ชั่วคราว นำข้อมูลเข้าสู่ระบบเพื่อการแลกเปลี่ยนให้ธนาคาร, ผู้ประกอบธุรกิจ, ผู้รับโอนทุกทอดทราบและระงับการทำธุรกรรมดังกล่าวไว้ทันที โดยผู้เสียหายต้องแจ้งความภายใน 3 วัน ซึ่งในขั้นตอนนี้ถือเป็นส่วนสำคัญเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ทำให้เหยื่อมีโอกาสได้รับคืนเงิน โดยมีระยะเวลาการระงับธุรกรรมเป็นการชั่วคราว 7 วัน หากผู้เสียหายไม่แจ้งความ ธนาคารหรือผู้ประกอบธุรกิจต้องยกเลิกการระงับธุรกรรมนั้น

เมื่อบัญชีม้าถูกบับทุกวิถีทาง รวมทั้งถูกสกัดเส้นทางแปลงเป็นสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งทำให้ยากต่อการติดตามเงินคืน ทำให้บัญชีม้าเปลี่ยนพฤติกรรมจากที่หลบซ่อน

กลายเป็นใช้เป็นช่องทาง โอนเงินซื้อสินค้าและบริการดึงประชาชนทั่วไปเข้ามาเกี่ยวข้องกับเส้นทางการเงินหวังให้เกิดความเดือดร้อนที่เสียงดัง

ใ้กรณีที่ประชาชนทั่วไปไปติดร่างแหถูกระงับธุรกรรมการเงินชั่วคราวนั้น นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงดีอีอธิบายว่า หากเป็นการดำเนินงานภายใต้ AOC กรณีมีการโทร.เข้ามาร้องเรียนและให้ข้อมูลว่าถูกหลอกลวง จะมีการตรวจสอบเส้นทางการเงินและระงับเฉพาะธุรกรรมนั้นๆ ไม่ใช่ระงับหรืออายัดบัญชีแบงก์ โดยปกติจะรับได้ 7 วัน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่จะใช้ตรวจสอบเส้นทางการเงินโดยละเอียด หากพบเป็นการก่อกวนแก๊งหรือแจ้งความที่จะไปดักจับธุรกรรมดังกล่าวให้ แต่หากพบพฤติกรรมเป็นบัญชีม้าซึ่งธนาคารมีการตรวจสอบเส้นทางการเงินได้โดยละเอียดอยู่แล้ว ก็จะหยุดเงินก้อนดังกล่าวเอาไว้ เพื่อนำไปคืนผู้เสียหายต่อไป

ส่วนกรณีที่บัญชีธนาคารถูกอายัดทั้งบัญชีและทุกบัญชีไม่สามารถใช้งานได้ประเมินได้ว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบัญชีม้าซึ่งถูกอายัดโดยตำรวจภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรืออาจถูกอายัดโดย ปปง. การปลดอายัดจะมีกระบวนการที่ต่างออกไป

“ยืนยันว่า พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2568 ถูกปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้ตรงจุดและทันทั่วถึงมากขึ้น เราไม่สามารถปล่อยให้เงินที่ประชาชนถูกฉ้อโกงหลายหมื่นล้านบาทหายไปในพริบตา ปัญหาในขั้นตอนปฏิบัติที่เกิดขึ้น สามารถแก้ไขได้”

ในส่วนของธนาคารพาณิชย์ สปท.ได้ให้ปลดการระงับธุรกรรมให้เร็วขึ้น แล้วแต่กรณี โดยธนาคารจะตรวจสอบข้อมูลของผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับจาก สปอท.โดยเร็วที่สุดไม่เกินกว่า 2 ชั่วโมง (วันละ 3 รอบ) เพื่อส่งกลับให้ สปอท.ประมวลผล (ไม่เกิน 2 ชั่วโมง) กรณีเป็นบัญชีที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผิดกฎหมาย สามารถปลดการระงับธุรกรรมได้เร็วที่สุด 4 ชั่วโมง และช้าที่สุดไม่เกิน 1 วัน ขณะเดียวกันผู้ถูกระงับธุรกรรมจะได้รับการแจ้งจากธนาคารเพื่อความชัดเจนถึงลักษณะของการถูกระงับและสิ่งที่ต้องทำต่อ และทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันมากขึ้นในทุกธนาคาร

และกำลังเร่งปรับปรุงกลไกเพื่อลดผลกระทบต่อผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยจะกำหนดให้มีการพิจารณาพฤติกรรมทางการเงินไปยังร้านค้าเพื่อชำระค่าสินค้า หรือการโอนเงินที่มีมูลค่าน้อยให้ละเอียดมากขึ้น

นายวิศิษฐ์กล่าวสรุปว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมองในแง่ดีเป็นการกระตุ้นให้หน่วยงานภาครัฐออกมาแสดงความรับผิดชอบต่อมาตรการที่คุมเข้มทำให้ประชาชนทั่วไปผู้สุจริตได้รับผลกระทบ โดยจะต้องทำงานตรวจสอบให้รวดเร็ว แต่เส้นทางการเงินคือรอยเท้าทางดิจิทัลที่ปรับเปลี่ยนไม่ได้ สะท้อนพฤติกรรมและเจตนาที่ชัดเจน

การรับมือกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีจึงคือความท้าทายและโจทย์ที่ยากขึ้นเรื่อยๆ ของหน่วยงานภาครัฐปราบเท่าที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้คน.

ทีมเศรษฐกิจ